Numer 2.

DZIENNIK URZĘDOWY
WOIEWODZTWA MAZOWIECKIEGO.

w Warszawie dnia 25. Listopada 1816. Roku.

Boni civis est, nosse instituta et leges civitatis, iisque obtemperare.

(Dalszy Ciąg *Organizacyi Władz Administracyinych.*)

TYTUŁ III.

O szczególnych obowiązkach Członków Kommissyy Woiewódzkich, i sposobie ich mianowania.

Art: 13. Prezes iest naczelnikiem Kommissyi. Do niego samego należy:

a) wykonywanie pod osobistą odpowiedzialnością wszelkich Rządowych rozkazów, za pomocą Członków Wydziałami zawiaduiących.

b) kierunek wszelkiego rodzaiu prac Kommissyi poleconych,

c) urządzenie i dozór Kancellaryi,

d) przestrzeganie porządku i regularności posiedzeń, sworności i pośpiechu w całey służbie publiczney,

e) pilnowanie osobiście (lub przez wybranych na swoię odpowiedzialność urzędników) licytacyy, które własności publiczney tyczą się.

f) utrzymywanie własną ręką listy sprawowania się członków dla przesyłania iey corocznie *respective* każdey Kommissyi,

g) obieżdżanie obwodów, w celu zapewnienia się w mieyscu o sprawowaniu się wszelkiego rodzaiu i stopnia podwładnych urzędników, i o dokładności całey administracyi.

h) Prezes przed wykonaniem rozkazów wyższey Władzy, niemoże czynić żadnych przełożeń, ani dozwalać aby przez Kommissyią czynione były; pod naysurowszą odpowiedzialnością za wszelkie opóźnienia i zawód.

f) Prezes w przypadku choroby lub oddalenia się, mianuie na swoie mieysce zastępcę z pomiędzy Członków zasiadaiących w Kommissyi.

Art: 14. Kommissarze zasiadaiący w Kommissyi zawiaduią wydziałami, według niniéyszego urządzenia i zaleceń, które im właściwe Kommissyie Rządowe na ręce Prezesa prześlą: w wykonaniu rozkazów Kommissyy Rządowych są zupełnie podległemi Prezesowi, i polecenia iego w tym względzie pod osobistą odpowiedzialnością dopełniać są winni. W wszelkich innego rodzaiu przedmiotach pracuią oddzielnie nad wystawieniem rzeczy do ich wydziału należących i od Prezesa poleconych, wypracowane na posiedzeniach Kommissyi, koleią liczby, lub nagleyszey potrzeby wnoszą i wspólnie w komplecie stanowią.

Art: 15. Assessor prawny, za każdem od Prezesa Kommissyi wezwaniem, obowiązany iest dawać opiniie z potrzebnemi obiaśnieniami we wszelkich zdarzeniach i materyach, gdzie wzgląd przyzwoity na prawa i formy prawne zachowanym bydź winien, w przypadkach art: 5tym przewidzianych: gdzie między woyskowym a cywilnym zachodzą spory lub nadużycia, powinnością iest Assessora prawnego czynić wraz z dodanym mu do pomocy innym Assesorem wywody słowne, i śledztwa do należnego wyiaśnienia rzeczy służyć mogące. Gdy wezwanym zostanie na posiedzenie, aby był przytomnym roztrząsaniu przedmiotów niniejszym artykułem obiętych, ma tam głos doradczy z wolnością podania do protokółu zdania swego, celem uniknienia odpowiedzialności.

Art: 16. Sekretarz Jeneralny iest naczelnikiem Kancellaryi: odpowiada za podległych sobie Officyalistów, doziera bezpieczeństwa i porządku Akt i dokładności w expedycyach; na posiedzeniach Kommissyi ma głos doradczy.

Art: 17. O Kommissarzach Delegowanych postanowiono iest niżey w tytule 5tym

Art: 18. Assessorowie pełnią poruczone sobie od Kommissyi obowiązki, czyli to przy samey Kommissyi, czyliteż przy Kommissarzach Delegowanych. Urzędowanie to iest bezpłatne, i uważane będzie iako zasługa obywatelska:

Art: 19. Applikantów powinnością będzie, pod dozorem Kommissyi Woiewódzkiey, sposobić się w kancellaryi do służby publicznéy. Assessorowie Kommissyi wybierani zostaną z applikantów, łączących zdolność z przykładném sprawowaniem się.

Art: 20. Kandydatów na Prezesa, na Członka wydziału administracyynego, na Członka wydziału Policyi, tudzież na Kommisarzów Delegowanych, podaie Namiestnikowi Kommissyią Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi, na innych Członków szczególnemi wydziałami zawiaduiących, podaią Kommissyie Rządowe, każda *respective* wydziału, z którym znayduie się w wyraźnym stosunku.

Podanych Namiestnik w miarę udzieloney władzy mianuie, lub do mianowania Królowi przedstawia.

Art: 21. Sekretarza Jeneralnego i Adjunktów wydziałowych mianuie Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi, Assessora prawnego Kommissyia Sprawiedliwości, którzy podani będą do potwierdzenia Namiestnikowi. Budowniczych, inżynierów dróg, fizyków Woiewódzkich, Chyrurgów obwodowych i Akuszerki mianuie Kommissyia Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi.

Art: 22. Assessorów mianuie Kommissyia Woiewódzka, a Kommissyia Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi potwierdza.

Art: 23. Applikantów mianuie Kommissyia Woiewódzka.

Art: 24. Kancellaryią Kommissyi Woiewódzkiey mianuie Prezes. Kancellaryią Administracyi obwodu mianuie Kommissarz Delegowany, a Sekretarza obwodu podaie do potwierdzenia Prezesowi.

Art: 25. Członki Kommissyi w artykule 20stym i 21wszym wymienione nie mogą bydź podane do mianowania, iak tylko z listy, którą Rady obywatelskie na mocy art: 137 ustawy konstytucyyney układać będą.

TYTUŁ IV.

O odbywaniu Spraw Kommissyi Woiewódzkiey.

Art: 26. Wszystkie podania i expedycyie czyli to od Rządu, czyli od prywatnych osób do składu Kommissyi Woiewódzkiey przychodzące odbiera Sekretarz Jeneralny i Prezyduiącemu okazuie, który na nich własną ręką dzień prezentaty zapisawszy, rozdziela między wydziały: przedmioty prostey exekucyi natychmiast do wykonania poleca: innego rodzaiu sprawom wyznacza dzień, w którym na posiedzeniu Kommissyi, z należytém wystawieniem rzeczy wniesione bydź maią.

Art: 27. Będzie utrzymywanym dziennik Jeneralny, w którym treść każdey expedycyi i podania, dzień przyięcia i odesłania do właściwego wydziału, dzień wniesienia na ogólne posiedzenia, treść decyzyi i dzień wydania z kancellaryi wciągniętemi bydź winny.

Art: 28. Przedmioty do wydziałów odesłane, zaciągnione będą przy weyściu i wyyściu w dziennik wydziałowy.

Art: 29. Wolno iest Prezesowi zostawić dla siebie iakowy do wypracowania przedmiot, lub polecić go Członkowi innego wydziału do którego rzecz z natury swoiey nie należy. Takowy atoli przedmiot w dzienniku właściwego sobie wydziału umieszczonym bydź powinien i na posiedzenie Kommissyi wniesionym bydź musi, w przytomności Członka wydziałem zawiaduiącego.

Art: 30. Sekretarz Jeneralny utrzymuie protokół czynności i decyzyy Kommissyi Woiewódzkiéy, którego skróconą osnowę Prezes przy końcu każdey sessyi cyfruie, a na następney, sam protokół wszystkie Członki komplet składaiące podpisuią, W tym protokóle obecność każdego Członka i godzina przybycia iego na posiedzenie zapisywaną bydź powinna.

Art: 31. W przedmiotach art: 5tym i 15tym obiętych, Kommissyia wyprowadziwszy śledztwo sprawy wraz z opinią swoią dowodami obiaśnioną, do tey *respective* Władzy Sądowey odsyła, do którey Obwiniony z prawa należy: w krótkim zaś wyciągu rzeczy sposobem rapportu, okoliczność całą właściwym Kommissyom Rządowym donosi.

Art: 32. Kommissyia we wszelkich przedmiotach, które nie tyczą się prostey exekucyi, działa kollegialnie.

Art: 33. Posiedzenia Kommissyi Woiewódzkiey odbywać się będą dwa razy w tydzień. Jnne dni przeznaczone są na pracowanie w wydziałach.

Art: 34. Komplet legalny składa się naymniey z trzech osób. Większość zdań stanowi decyzyą. Rowność Prezyduiący rozwięzuie.

Art: 35. Członek różniący się z opinią Kommissyi, może swoie zdanie w protokóle zapisać.

Art: 36. Wszelkie decyzyie i expedycyie z Kommissyi Woiewódzkiéy wychodzić będą z podpisem Prezyduiącego, i zaświadczane przez Sekretarza Jeneralnego.

Art: 37. W podaniach prywatnych, skargach i zapytaniach małey wagi, rezolucyia Kommissyi krótko i na samemże podaniu w oryginale stronom wydaną będzie; treść iedynie podania i rezolucyi w dzienniku pozostanie.

Art: 38. Sposób zapisywania expedycyi do Kommissyi Woiewódzkiey będzie:

Do
Kommissyi Woiewódzkiéy N. N.
od N. N.

Expedycyie z Kommissyi wychodzą z napisem:

Od
Kommissyi Woiewódzkiéy N. N.
do N. N.

Art: 39 W przypadkach nagłey potrzeby, Prezyduiący nadzwyczayne posiedzenie zwołuie.

Art: 40. Nikt kompletu przez oddalenie się zrywać nie może. Pozwolenie oddalenia się na dni ośm od Prezesa zależy. W przypadku potrzeby pozwolenia na czas dłuższy, Prezes udaie się do Kommissyi właściwey Rządowéy, i Zastępcę przedstawia.

Art: 41. W przypadku nagłey śmierci, odsądzenia lub zawieszenia w urzędzie Prezesa, zastępuie go Kommissarz skarbowy dopóki Kommissyia Rząd: Spraw Wew: Zastępcy nie wyznaczy. Kommissarza Wydziału i Sekretarza Jeneralnego w każdym z podobnych przypadków zastępuie Członek mianowany przez Prezesa dopóki właściwa Kommissyia Rządowa Zastępcy nie postanowi.

Art: 42. Prezes, Urzędników podwładnych, opieraiących się wykonaniu nieodwłocznemu rozkazów Rządowych, ma moc w urzędowaniu zawiesić, a razem i obowiązek donieść natychmiast o tém właściwéy Kommissyi Rządowéy.

Art: 43, Kommissyia Woiewódzka zdaie co miesiąc rapport ogólny z czynności swoich Kommissyi Rządowéy Spraw Wewnętrznych i Policyi, a to podług formy, iaką iey taż Kommissyia przepisze.

Art. 44. Ani Prezes ani Kommissyia w komplecie zebrana, pod żadnym pozorem nie mogą zmieniać, zwalniać, lub zaostrzać przepisów przez władzę wyższą wydanych a to pod karą zawieszenia w urzędzie.

Art: 45. Każdy z Członków Kommissyi za to co podpisuie iest odpowiedzialnym z osoby i maiątku.

Art: 46. Gdy Prezes Kommissyi Woiewódzkiéy i Kommissarze Delegowani w obwodach, maią na urzędowe obiazdki przeznaczony etatem coroczny fundusz, więc nie wolno im będzie rachować dla siebie iakieżkolwiek dyetowe opłaty, lub podwód od kogożkolwiek wymagać.

TYTUŁ V.

O Kommissarzach Delegowanych.

Rozdział I.

O attrybucyiach Kommissarzy Delegowanych.

Art: 47 Kommissarz Delegowany w obwodzie iest iedynie wykonawcą poleceń i rozkazów Kommissyi Woiewódzkiéy, i bliższym dozorcą tego wszystkiego, co w tytule Ilgim o *attrybucyach Kommissyi Woiewódzkiey* wyrażone zostało. Nic on z własnéy swoiey woli i domysłu nakazywać, niczego wymagać nie może bez upoważnienia od Kommissyi Woiewódzkiéy.

Art. 48. Odbiera i ogłasza Zwierzchnościom mieyskim i wieyskim w swoim Obwodzie wszelkie rozkazy i polecenia Kommissyi: doziera ich wykonania podług ustanowionych przepisów; nadużyciom lub zaniedbaniom zaradza; nieposłusznych napomina i do Kommissyi dla ukarania donosi, lub za iey upoważnieniem podług przepisów kary wymierza, prośby i podania mieszkańców do Kommissyi przesyła.

Art; 49. Zostaie w stosunkach z Kommendantem mieyscowym. W czasie konsystencyi i przechodu woysk, marszruty i równości rozkwaterowania przestrzega. W przy-

padku zaciągu do woyska, nad dopełnianiem przepisów czuwa. Składów żywności, sprawiedliwey miary i porządku, co do wchodu i wydatku, doziera, krzywdom zapobiega, skargi zaniesione, gdyby ie sam między stronami sposobem zgody ułatwić nie mógł, do Kommissyi odsyła.

Art: 50. Zostaie podobnież w stosunkach z Sądami Ziemskiemi i Grodzkiemi, z Policyią mieyscową i lekarską w celu utrzymywania drog i wszelkich innych kommunikacyy, tudzież bezpieczeństwa, wygody i porządku; niemniey w zamiarze ochronienia swego Obwodu od zarazy szkodliwych chorób.

Art: 51. Ma dozór nad wszelką własnością publiczną, narodową, instytutów, edukacyyną: nad kassami i nad wszystkiemi iakiegobądź rodzaiu Officyalistami administracyynemi w iego Obwodzie umieszczonemi.

Rozdział II.

O odbywaniu spraw w Urzędzie Kommissarza Delegowanego.

Art: 52. Urząd Kommissarza Delegowanego będzie ciągle sprawowany w obwodzie. Osoba atoli Kommissarza przez postanowienie Kommissyi Woiewódzkiéy do innego obwodu przeniesioną bydź może.

Art: 53. Kommissarz Delegowany będzie miał do pomocy dwóch Assessorów (których kommissyia z grona osob pod arty: 3. wyrażonych wyznacza) i Sekretarza, oraz zastosowaną do mieyscowey potrzeby liczbę osób Kancellaryią składaiących, a to podług osobnego etatu.

Art: 54. Assesorowie ku pomocy Kommissarzom delegowanym przydani, oprócz zasiadania w mieyscu, będą odbywać koleią Commissoria, gdy do nich przez Kommissyią Woiewódzką lub Kommissarza delegowanego w Obwodzie wezwanemi zostaną.

Art: 55. Sekretarz utrzymuie dziennik, w którym wpisane będą wszelkie do Kommissarza delegowanego przychodzące expedycyie od Kommissyi Woiewódzkiey, tudzież skargi prywatnych i inne pisma z wyrażeniem dnia ich nadeyścia ich treści i wyyścia z kancellaryi.

Art: 56. Wszelkie podania, skargi prywatnych osób, expedycyie Kommissyy Woiewódzkich do zwierzchności mieyskich i wieyskich, i nawzaiem expedycyie tychże zwierzchności do Kommissyy, iakiegobądź są one rodzaiu, przez ręce Kommissarza delegowanego przechodzić maią. Kommissarz delegowany odsyłać one, i rezolucye pozyskane prywatnym doręczać będzie.

Art: 57. Kommissarz odebrane od Kommissyi polecenia i rozkazy, przesyła do wykonania zwierzchnościom mieyskim i wieyskim sposobem kurrendy; którą iak nay-

dogodniey i dla pośpiechu nayskuteczniey ułożyć powinien i do potwierdzenia Kommissyi podać.

Art: 58. Rozkazy do zwierzchności mieyskich i wieyskich przez Kommissarza delegowanego rozsyłane, powinny mieścić w sobie Numer dziennika Kommissyi Woiewódzkiéy i datę, któremi upoważnienia dane Kommissarzowi oznaczone zostało. — Ważnieysze polecenia wyrażone bydź maią w całey swoiey osnowie. Wypisanie onych z aktów Kommissarza delegowanego w obwodzie, żadnemu z mieszkańców wzbronionėm bydź nie może.

Art: 59. Kommissarz dostrzegłszy w którey zwierzchności mieyskiey lub wieyskiey opieszałość w wykonaniu, lub nieporządek w zapisywaniu rozkazów Kommissyi, ma prawo i powinien sam osobiście do takowey zwierzchności ziechać, lub assessora zesłać, uchybienie sprostować, nieregularnośc i zaniedbanie w karby porządku wprawić, wykonanie zaległych rozkazów przepisanemi prawem środkami przyspieszyć.

Art: 60. W przypadku, (bądź podczas konsystencyi woysk, bądź podczas ich przechodu) wyrządzonych od Woyskowego Cywilnemu krzywd, i nawzaiem, Kommissarz zaniesione skargi odbiera, i pierwsze kroki, wcelu wyśledzenia prawdy, wyszukania winnego i zapewnienia się o iego osobie przedsiębierze, wywód słowny na mieyscu czyni i wraz z zaniesioną skargą do Kommissyi Woiewódzkiey nayśpieszniey odsyła. Wszelkie w tym względzie od Kommissarza delegowanego do władzy woyskowey zaniesione skargi i żądania, powinny bydź prowadzone na pismie, i do rapportu Kommissyi, wraz z odpowiedziami władzy Woyskowey, przyłączone.

Art: 61. Kommissarz delegowany w obwodzie, wyciąg z dziennika czynności swoich co tydzień Kommissyi Woiewódzkiey przesyłać iest obowiązanym: również przedstawia rapportem to wszystko, coby zaradzenia i uwagi iey potrzebować mogło.

Art: 62. Kommissarz delegowany w obwodzie i przydani iemu Assessorowie nie mogą bez wyraźnego zezwolenia Prezesa Kommissyi Woiewódzkiey oddalić się z mieysca dla swoich prywatnych interesów. Prezes nie iest mocen udzielić takowego pozwolenia na czas dłuższy nad dni ośm. Oddalaiącego się na czas ośmiodniowy Kommissarza delegowanego zastępuie pierwszy z porządku Assessor. Wprzypadku dozwolonego oddalenia się na czas dłuższy, albo też choroby, śmierci, lub zawieszenia od urzędu Kommissarza delegowanego, Kommissyia Woiewódzka zastępcę mianuie, aż do dalszego postanowienia Kommissyi Rządowéy Spraw Wewnętrznych i Policyi.

Art: 63. Kommissarz delegowany w obwodzie iest odpowiedzialnym z osoby i

maiątku za wszelki nieporządek w obwodzie iego i uszczerbek rzeczy publiczney, z zaniedbania przywiązanych do iego urzędu obowiązków wynikły, tudzież za wszelkie odstąpienie od przepisów Kommissyy, zwolnienie, zaostrzenie lub zaniedbanie za niesforność i opieszałość podwładnych sobie Officyalistów, za krzywdę bezprawnie komubądź wyrządzoną, zgoła za każdy krok samowolny i bez upoważnienia od Woiewódzkiey Kommissyi przedsięwzięty.

TYTUŁ. VI.

O zwierzchnościach mieyskich i wieyskich.

Rozdział. I.

O składzie zwierzchności mieyskich i wieyskich.

Art: 64. W miastach i gminach Prezydent, Municypalność: Burmistrz, Wóyt lub ich zastępcy, są wykonawcami rozkazów Kommissyi. Maią oni oraz udział Sądownictwa Cywilnego i Policyynego, w składzie i podług przepisów, iakie w oddzielném urządzeniu ogłoszonemi będą. Stosunki Prezydenta i Municypalności Miasta Stołecznego Warszawy, osobném postanowieniem dnia 14. Stycznia r. b. zostały w administracyynym względzie oznaczone.

Art: 65 Ogłaszaią i wykonywaią sami przez siebie wszelkie rozkazy rządowe, i pełnią niżey wyszczególnione obowiązki. Prośby i żądania Gmin przedstawiaią Kommissyi Woiewódzkiéy przez ręce Kommissarza delegowanego

Art. 66. Miasta Stołeczne Woiewództw (oprócz Warszawy) odbieraią bezpośrednio rozkazy od Kommissyy Woiewódzkich, Wszelkie zaś inne Miasta odbieraią też rozkazy przez Kommissarzów delegowanych w obwodach.

Art: 67. Prezydentów w miastach mianuie Król na przedstawienie Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi. Burmistrzów, równie iak Wóytów po wsiach i miastach, niemaiących dochodu na utrzymanie Burmistrza Kommissya Woiewódzka wybiera, i podaie Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi do mianowania.

Art. 68. Wóyt gminy może postawić na swoie mieysce zastępcę, za zezwoleniem i potwierdzeniem Kommissyi Woiewódzkiéy, lecz zostaie za niego odpowiedzialnym.

Art. 69. Stosownie do mieyscowéy potrzeby przydaną będzie do pomocy Burmistrzów pewna liczba Ławników, a do pomocy Woytów pewna liczba Sołtysów, którzy niżéy opisane obowiązki wspólnie z niemi sprawować będą.

Art. 70. W przypadku śmierci, choroby, nieprzytomności, zawieszenia w urzędzie, lub innéy momentalney przeszkody w pełnieniu obowiązków Burmistrza, pierwszy z porządku Ławnik zastępuie iego mieysce.

ROZDZIAŁ. II

DODATEK DO NUMERU 2.
DZIENNIKA URZĘDOWEGO
WOIEWODZTWA MAZOWIECKIEGO.

(Dokonczenie Organizacyi Władz Aministracyinych)

ROZDZIAŁ II.

O attrybucyiach zwierzchności mieyskich i wieyskich.

Art: 71. Do zwierzchności mieyskich należy w szczególności: czuwanie nad własnością gminną i nią zarządzanie, podawanie etatów do zatwierdzenia Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi, za pośrednictwem urzędów woiewódzkich.

Art 72. Do zwierzchności mieyskich równie iak i wieyskich należy:

a) przestrzeganie bezpieczeństwa, ochędóstwa i porządku,

b) zapobieganie rozszerzeniu się nałogów zdrowiu szkodliwych i moralność każących,

c) dozieranie robót publicznych, utrzymywanie dróg i mostów, porządków i narzędzi ogniowych, spis coroczny ludności, zasiewów, zbiorów i bydła wszelkiego rodzaiu,

d) rozkwaterowanie przeznaczoney w przechodzie ilości woyska,

e) pobór podatku od szczególnych kontrybuentów, i wnoszenie ich do kass publicznych,

f) rozkład kar exekucyynych między dłużnych kontrybuentów,

g) rozkład wszelkich posług prawnie wymaganych,

h) zaświadczenia i paszporty,

i) zapobieganie próżniactwu, tułaniu się i żebractwu.

Art. 73. Udział sądowniczych attrybucyy zwierzchności wieyskich i mieyskich w przedmiotach sądownictwa policyynego i cywilnego, tudzież skład takowego sądownictwa i sposób postępowania opisane będą w urządzeniach sądowych.

Art. 74. Zwierzchności mieyskie i wieyskie utrzymywać będą osobny protokół odebranych rządowych rozkazów.

Art. 75. Ważnieysze rezolucyie zwierzchności mieyskich i wieyskich, podpisywane bydź powinny przez Urzędników do składu należących, a to pod nieważnością: — Każda zwierzchność mieyska i wieyska mieć będzie właściwą sobie pieczęć, którą urzędowe swe pisma oznaczać ma.

Art. 76. Właściciel, którego maiątek podanym został pod konkurs, nie może sprawować attrybucyy sądownictwa mieyscowego, o którem w Art. 73. była mowa.

Art. 77. We wsiach Plebanije i części od rożnych właścicieli posiadane, ieżeli maią w sobie dziesięć dymów, za odrębne włoście uważane bydź mogą.

Art. 78. We wsiach, które z rozmaitych drobnych (mniey iak dziesięć dymów liczących) składaią się własności, właściciele obiorą iednego z pomiędzy siebie Wóyta dla sprawowania zwierzchności mieyscowéy i do potwierdzenia Kommissyi podadzą. Gdyby się na obranie iego zgodzić nie mogli, Kommissyia Woiewódzka, nie przywięzuiąc się bynaymniéy do miary własności, ale raczéy do zdolności i moralności właściciela, za przedstawieniem Kommissarza delegowanego w obwodzie, iednego z nich Wóytem wyznacza, i do mianowania Kommissyi Rządowéy Spraw Wewnętrznych i Policyi przedstawia.

Art. 79. Każda część mniéy iak 10 dymów maiąca, ieżeli się styka o granicę, lub niedaleko iest położoną od innéy wsi swego właściciela, należeć może do zwierzchności teyże wsi.

Art. 80. Zwierzchności mieyskie i wieyskie są odpowiedzialne za wszelkie nadużycia władzy, za wszelką wyrządzoną niesłuszność, i za odmówienie sprawiedliwości, zgoła za wszelkie zaniedbanie obowiązków im przepisanych. W przypadku uchybienia pod administracyynym względem, skarga przeciwko nim do Kommissyi Woiewódzkiéy na ręce Kommissarza delegowanego podawaną bydź ma. Sposób odpowiedzialności i kary w ogólnem urządzeniu o odpowiedzialności urzędników publicznych opisany zostanie.

Art. 81. Urządzenia gmin stosownie do powyższych prawideł, równie iak i zmiany w nich następne, poruczaią się Kommissyi Rządowéy Spraw Wewnętrznych i Policyi, która w téy mierze stanowi za przedstawieniem Kommissyi Woiewódzkiéy.

Art. 82. Ninieysza organizacyia władz administracyynych w Woiewództwach obwodach, w czemby potrzeba było, osobnemi zaleceniami przez Kommissyie Rządowe, stosownie do wyrażonych tu zasad, uzupełnioną będzie.

Wykonanie ninieyszego postanowienia, które w dzienniku praw umieszczonem bydź ma, Kommissyiom Rządowym, w czem do któréy należy, poruczamy,

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyyney dnia 3go mca Lutego 1816 roku.

(podpisano) ZAIĄCZEK.
Radca Stanu *Plater.*

Minister Spraw Wewnętrznych i Policyi
TADEUSZ MOSTOWSKI.

Radca Sekretarz Stanu, General Brygady
(podpisano) *Kossecki.*
Zgodno z oryginałem
Radca Sekr: Stanu Generał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Sekretarz Ieneral: Kommiss: Spraw We: i Policyi.
Aug: Karski

WYDZIAŁ *Służby Publiczney.*

KOMMISSYA WOIEWODZTWA MAZOWIECKIEGO.

Do wszystkich Urzędników i Officyalistów wszelkiego stopnia, nie mniey do wszystkich Obywatelów i mieszkańców Woiewództwa Mazowieckiego.

Ogłosiwszy w całym Woiewództwie przez Numer 1. i 2. Dziennika Woiewódzkiego Ustawę Namiestnika z dnia 3 Lutego 1816 roku, w dzienniku Praw pomieszczoną, przepisuiącą organizacyą i sposoby działania Administracyów Woiewódzkich; poczytuie sobie za niezbędny obowiązek zwrócić uwagę Urzędników i Officyalistów, nie mniey Obywatelów i Mieszkańców Woiewództwa Mazowieckiego na Artykuł 56ty. rzeczoney ustawy w słowach

„Wszelkie podania, skargi prywatnych osób, expedycye Kommissyi „Woiewódzkiey do Zwierzchności Mieyskich i wieyskich i na „wzaiem expedycye tychże zwierzchności do Kommissyi, iakiego „bądź są one rodzaiu, przez ręce Kommissarza delegowanego prze„chodzić maią.

„Kommissarz Delegowany odsyłać one i rezolucye uzyskane pry„watnym doręczać będzie.

Zamiar takowego przez prawo postanowienia nie iest inny, iak tylko ten, aby interessa administracyine w przynależnym stopniowaniu i biegu utrzymać, a przez to samo porządek i pośpiech w działaniu zabezpieczyć. Częstokroć bowiem podania prywatnych, w miarę wydanych przepisów, w niższych Urzędach z łatwością i z korzyścią dla podaiących mogą być załatwionemi, adressowane zaś do władz wyższych, odsyłanemi być muszą po informa-

cyią i Obiaśnienia do niższych stopniów, bez czego przynależna rezolucya udzieloną być niemoże; i dla tego właśnie podaiącym niesprawiedliwie użalać się częstokroć przychodzi, na opoźnienia w iey pozyskaniu. Urzędnicy Gminni iakiemi są Burmistrze i Wóyci, będąc bliżey wiadomemi o stanie rzeczy i dolegliwościach mieyscowych obywatelów i mieszkańców, nietylko są upoważnionemi ale nawet umocowani, do przedstawiania Kommissyi Woiewódzkiéy przez Kommissarzy Obwodowych okoliczności, stan i dobro obywatelów interessuiących. Następnie z Korzyścią dla siebie prywatni Obywatele postąpią, ieżeli do swych podań bądź do Kommissarzy Obwodowych, bądź na ręce tychże do Kommissyi Woiewodzkiey adressowanych, zechcą dołączać opinie Urzędników Gminnych. W udzielaniu tych Opinii Urzędnicy Gminni wszelką zachować maią ostrożność, co do rzetelności ich i co do zastosowania z przepisami prawa i urządzeń Administracyinych do powszechnéy podanych wiadomości. Tym końcem podania prywatnych dobrze roztrząsnąć i sprawdzić powinni, odwodząc ile można od prożnych uprzykrzeń, w rzeczach przez ustawy Kraiowe roztrzygnętych lub zarządzonych.

Opinie Gminnych Urzędników koniecznie na zupełney prawdzie gruntować się powinny, i nigdy z wspomnionemi wyżey przepisami sprzecznemi być nie mogą. Za fałsze lub nieznaiomość Ustaw, za lekkomyślność w danιu zdania lub poświadczenia iakiego, nie mniey za gruntowność onego z Urzędu staią się odpowiedzialnemi, dla tego wprzód rzecz dobrze rozpoznać są winni, aby zwierzchność swą na pomyłki, a siebie na odpowiedzialność nie narażali.

Taż sama reguła służy w wyższym zastossowaniu dla Kommissarzy Obwodowych, którzy w podaniach prywatnych na opinie Urzędników Gminnych zważać, takowe co do rzetelności, dokładności, i przyzwoitości, zgłębiać będą, a w przypadku nieiasności prośby lub przedstawienia, suplikantom do udokładnienia od ręki zwracać, z wymienieniem i wskazaniem zawsze przepisów z daty i Nr Dziennika Praw lub Woiewódzkiego, wedle których podanie ulepszonym być powinno — Opinie Urzędników Gminnych, ieżeliby iako wyżey zastrzeżono niestosownemi być się okazały, takowe naganiać, a za fałsze do odpowiedzialności pociągać, lub Kommissyi Woiewódzkiey o tego rodzaiu wykroczeniach wiernie donosić nieomieszkaią.

Jeżliby okoliczności iakie, mianowicie większey wagi, dokładnieyszego sprawdzenia wymagały; sami Kommissarze Obwodowi albo przez swych Sekretarzy, albo nakoniec wezwawszy sąsiedzkiego Wóyta lub Burmistrza rzetelnością, zdolnością i dobrą ochotą celuiącego, a do rzeczy nieinteressowanego załatwić to są obowiązanemi, i nie w przód rezolucią swą wydać są mocni. Nieinaczey, także, iak tylko dobrze wyiaśnione podania

Urzędników Gminnych lub prywatnych osób, Kommissarze Obwodowi do Kommissyi Woiewódzkiey przesyłać powążą się, dołączaiąc zawsze z wszelką dokładnością Urzędowe swe zdanie, na przekonaniu i ustawach oparte albo dolegliwość onych w przynależny sposób udowodniaiąc. — Ileby razy dla braku przepisanych wyżey Kondicyów, podanie iakie przez Kommissyią zwróconym być musiało, Kommissarz Obwodowy do odpowiedzialności pociągnionym będzie.

Czyli Urzędnicy Gminni lub prywatni podania swe przez pocztę, lub przez okazyią lub osobiście Kommissarzom Obwodowym wręczać będą, zawsze takowe pośpiesznie, a w ostatnim przypadku bezzwłocznie załatwionemi być powinny aby nikt na zwłokę osobliwie na długie oczekiwanie w mieyscu, do narzekania nie miał przyczyny. Jeżeliby natura interessu dłuższego czasu lub zastanowienia wymagała, ostrzedz o tym przytomnego supplikanta każdego, o terminie kiedy i iak rezolucyią otrzyma zawiadomić a nawet na wręczenie podania świadectwo wyraźne pod właściwą datą wydać należy, od którego przepisu bez naymnieyszey wymówki Kommissarzowi Obwodowemu odstąpić nie iest wolno. Z tego własnie powodu każdy z Kommissarzy Obwodowych, ma być zupełnie przystępnym do wysłuchania wszelakich prożb i żądań, a ieżeliby ktokolwiek z otrzymuiących rezolucyią wymagał bliższego przekonania o woli Rządu i danych Kommissarzowi przepisach, przez Dziennik praw lub Woiewodzki nie ogłoszonych, na których rezolucyia iego ugruntowaną została, w takowym przypadku, stosownie do artykułu 58 Ustawy organizacyiney, akta oryginalne Urzędowe przepisy wymieniaiące, quo ad passus concernens pod dozorem Sekretarza do przeczytania dozwolonemi być maią.

Osoby czytać i pisać nieumieiące, do Kommissarza Obwodowego w swych dolegliwościach przybywaiące, a zwłaszcza w rzeczach pośpiesznego zaradzenia wymagaiących, tym łatwieyszy przystęp do niego znaleść powinni, takowych należy na żądanie do protokułu z użyciem stosownego papieru stemplowego bezpłatnie przyimować, a protokuł prożbę obeymować maiący powinien być z taką dokładnością przez piszącego sporządzonym, iakiey dokładności podanie żądania i onego sprawdzenie iako wyżey zastrzeżono wymaga.

Równie na Protokuł, iak na podaną gotową na pismie prożbę rezolucya wydaną być ma, i w tey mierze żadna nie zachodzi różnica. Każdy podaiący próżbę, bądź przez Kommissarza rostrzygnąć, bądź do Kommissyi Woiewódzkiey przez tegoż przesłać się mianą, napisać ią powinien na stemplowanym papierze ieżeli do Kommissarza Obwodowego ceny groszy 10, ieżeli zaś do Kommissyi Woiewódzkiey ceny groszy 15. — Ktoby temu przepisowi prawa zadosyć nie uczynił, albo niemożności uzycia papieru

ſtemplowanego zaraz przy podaniu przynależnie nieudowodnił, ukaranym zoſtanie wedle §fu 21 prawa o Opłatach Stemplowych, — Dekretem Króla JMci Saskiego z daty 23 Grudnia 1811 roku obiętego. Temu obowiązkowi zadosyć uczynienia Kommissarze Obwodowi dopilnuią pod karą wspomnionym iuż §fem 21. tegoż prawa wyraźnie zastrzeżoną. Wydaiący świadectwa ubóſtwa, dla zwolnienia obowiązku w użyciu Papieru Stemplowanego z naywiększą oſtrożnością i przezornością poſtępować wtey mierze powinni aby nie podpadli sami karze na defraudanta przepisaney, na co wszyscy Kommiſsarze Obwodowi pod własną odpowiedzialnością pilnie zważać maią.

Podania w prywatnych intereſsach bądź do Kommiſsarza Obwodowego, bądź przez tegoż do Kommiſsyi Woiewódzkiey przez pocztę odsyłane, powinny być oddzielnie adreſsowane i frankowane, pod Karą za defraudacie pocztowe prawem uſtanowioną. Tym końcem Kommisarze Obwodowi obowiązanemi są, od mieyscowych Urzędów pocztowych wyrachowania należności pocztowey do Warszawy zażądać, takową wyraźnie napisaną na drzwiach Kancellaryi swéy przylepić, na każdego żądanie wskazać, a od podaiącego prozbę do Kommiſsyi Woiewódzkiey przesłać się mianą, należność pocztową zaraz ściągnąć, i expedycyą oddaiąc na pocztę zafrankować. Podania wszelkie do Urzędów publicznych, maią być pisane na papierze nie obcinanym i na w pół złamanym.

Podaiący wyrazić obowiązany na boku, treść intereſsu, a w podaniu swym odwołać się zawsze z daty do pism rezolucyów iuż otrzymanych lub uſtaw Rządowych, na których prozbę swą lub wnioski opierać pragnie.

Powinien być na prozbie wyraźnie podpisanym z imienia i nazwiſka. Obowiązanym ieſt także wymienić mieysce swoiego zamieszkania, nie mniey gdzie i iak chce, aby rezolucya do niego adreſsowaną i przesłaną była.

Ktoby tym wszyſtkim Kondycyom zadosyć nie uczynił, własney winie przypisać ma, że albo na swe podanie żadney nie otrzyma odpowiedzi, albo ta opóźnioną zoſtanie.

Burmiſtrze nie mniey Kommiſsarze Obwodowi, tych zastrzeżonych, iako wyżey form przeſtrzegać i takowe udokładniać maią, informuiąc przyzwoicie osobliwie osoby pisać nie umieiące, i ſtaiąc im się w tey mierze pomocnemi.

Skargi na Urzędników Gminnych od Kommiſsarzy Obwodowych Zaniesione, przed wszystkiemi innemi czynnościami załatwianemi być maią. — Podaiący skargi obowiązanym przeto zoſtaie, wszelkie czyny na które się użala i dowody w skardze z wszelką dokładnością i iasnością wymienić, a Kommiſsarz Obwodowy z Urzędu troskliwey baczności i pracowitości dołoży, aby osobliwie uboższey Klaſsie ludu, do pozyskania wymiaru Spra-

wiedliwości ſtał się pomocnym, a to pod tym większą za wszelką niedbałość odpowiedzialnością. Jeżeliby który z Urzędników Gminnych lub prywatnych osób miał prawne powody do użalenia się na samowolność, lub z rezolucyi Kommiſsarza Obwodowego kontent nie był, może się proſto do Kommiſsyi Woiewódzkiey z podaniem swym udać, która mu sprawiedliwość w miarę swey władzy z pospiechem wymierzyć nie omieszka. Ale skarga lub podanie takowe, w pierwszym przypadku wymieniać ma ſaśnie czyny i dowody samowolności Kommiſsarza Obwodowego, w drugim przypadku załączyć należy Kopie swych do Kommiſsarza Obwodowego podanych prożb i rezolucye przez niego wydane w Originałach. — Inaczey skarga lub podanie bez odpowiedzi pozoſtanie, albo od ręki zwróconą mu będzie.

W przypadku także nie pozyskania od Kommiſsarza Obwodowego rezolucyi na podaną do niego prożbę, w miarę naglących okoliczności, wolno iest Urzędnikom Gminnym lub prywatnym osobom do Kommiſsyi Woiewódzkiey udać się, ale razem Kopią swego podania do Kommiſsarza Obwodowego i swiadectwo wręczenia onemu prożby załączyć.

Udawać się osobiście do Kommiſsyi Woiewódzkiey, wyiąwszy w przypadkach wielkiey wagi szczególnieysze zdarzenia i okoliczności zawieraiących i pospiechu nagłego wymagaiących, nie masz potrzeby, gdyż osobiste moleſtowanie i natręctwo, intereſsowi nic pomódz nie może. Owszem niechay każdy, kogo to dotyczeć może wiedzieć raczy: że wszyſtkie expedycie do Kommiſsyi Woiewódzkiey adreſsowane, Prezes sam odczytuie i w miarę możności stara się dawać każdemu intereſsowi przyzwoity bieg, kierunek i pośpiech, wolno iest iednakże każdemu, co dziennie od godziny 8mey do 10tey z Prezeſsem w intereſsie rozmówić się, zameldowawszy się, iednakże wprzód przez służącego Kommiſsyi. — Wolno iest expedytora z przedpokoiem Kommunikacyą maiącego zapytać, czyli rezolucya iuż expediowąną i onemu wręczoną została. — Wolno iest od Sekretarza Generalnego żądać informacyi, czyli prędko i kiedy udzieloną być może. Ale nie wolno iest z Kimkolwiek innym do ſkładu i bióra Kommiſsyi należącym o intereſsie rozmawiać, o stanie i biegu onego albo o treści maiącey być wydaną rezolucyi wypytywać, albo do Archiwum Kommiſsyi i mieysc do pracowania wydziałom wskazanych wchodzić, ktoby to czynić przedsięwziął, nie tylko siebie, ale i officialistę wykraczaiącego na wielkie naraziłby nieprzyiemności. Tym gorsze wyniknęłyby ſkutki, gdyby kto kolwiek poważył się sam przez siebie lub przez nasadzoną osobę, iakie kolwiek bądź, za przyspieszenie rezolucyi ofiarować komu opłatę, która w istocie na niby się nieprzydała, i żadnego na rzecz wpływu mieć nie może, a równie daiącego iak przyimuiącego upadla.

Chcący na swóy interess szybkiego zaradzenia wymagaiący, szczególnieyszą zwrocić Prezessa uwagę, może prożbę swoią do rąk iego własnych adressować, ale niechay nie raczy do niey dołączać iakichkolwiek bądź prywatnych listów lub instancyów, gdyż takowe mogą tylko wzniecić podeyrzenie, że udaiący się do Kommissyi w interessie, nie ma sam o słuszności żądania przyzwoitego przekonania. Suplikanci o funkcyą staraiący się mogą w prawdzie do Kommissyi swe prożby bez pośrednio, podawać, lecz zamiast uprzykrzonego częstokroć natręctwa zechcą raczéy do swych prożb załączać dowody prawem zastrzeżone, mianowicie dowody urodzenia dobrego sprawowania się, prawdziwych zasług i zupełney do posady którey życzą zdatności, niechay przytym pomną: że bez odbycia examinu i bez przedwstępney bez płatney wprawy, żadna płatna posada powierzoną być nie może, mianowicie gdy Rząd do ograniczenia się w wydatkach zniewolony, samych tylko zdatnych i pracowitych sług, do rzeczy publiczney używać może. Urzędnicy i Officyaliści Skarbowi wszelkiego stopnia, pod bezpośrednią zwierzchnością i zarządzeniem Kommissyi Woiewódzkiey zostaiący, bez pośrednio znią też Korrespondować mogą, ile tego dozwalaią przepisy: następnie i prywatne osoby w okolicznościach działań takowych Urzędników i Officyalistów dotyczących się, a mianowicie, w interessach defraudacyów skarbu bezpośrednio do Kommissyi Woiewódzkiey podania swe adressować są mocni.

Równie wolno iest wszystkim osobom, odkrycia wszelkie dobro publiczne interessuiące, nie mniey zawiadomienia o nich bezpośrednio do Kommissyi Woiewódzkiey adressować, które z wdzięcznością zawsze przyiętemi od niey będą.

Jeżeliby zaś interes iaki przeszedłszy niższe stopnie, iuż w Kommissyi Woiewódzkiey był traktowanym, w takich przypadkach w miarę istotney potrzeby zostawia sobie wolność Kommissya do bezpośredniey z prywatną osobą lub niższego stopnia Urzędnikiem Korespondencyi i takową upoważnić niezaniedba.

Ostrzega Kommissyia nakoniec, że piszący za pieniądze podania, zawsze pod podpisem supplikanta swoie Nazwisko wyrazić powinni, z wyiawieniem; że prożba przez niego napisaną została — Ci także obowiązanemi razem są do zachowania w napisaniu podań przepisów wszystkich niniejszym zarządzeniem wyżey wskazanych, inaczéy na żądanie strony, do zwrócenia pieniężnego wziątku przez exekucią zniewolonemi zostaną.

Ninieysze urządzenie poleca Kommissyia Woiewódzka wszystkim Wóytóm i Burmistrzom nietylko w zwyczayney formie, ale i przez ambony wszech wyznań ogłosić, dobrze wytłomaczyć i że się tak stało przed Kommisarzami Obwodowemi przynależnie udowodnić, aby się nikt niewiadomością wymawiać nie mógł. w Warszawie dnia 22 Listopada 1816 Roku.

PREZES
R. Rembieliński. *Filipecki.* Sekr: Jeneral: